

Kod för värdeförstöring

En kompis till mig var i december på ett seminarium arrangerat av Kollegiet för svensk bolagsstyrning betitlat "Arbetsmöte för att förenkla arbetet med bolagsstyrningskoden".

Ett hedervärt syfte. Vän av ordning kan dock fråga sig hur man bedriver ett "arbetsmöte" med över hundra deltagare och vad resultatet av detta blev, ännu har inga förenklingar syns på horisonten eller ens ett referat publicerats.

Vad jag i stället noterar när jag tittar på deltagarlistan är att över 100 synnerligen kompetenta personer deltog i seminariet som varade i 4,5 timmar. Detta medför att över 450 arbetstimmar spenderades på detta möte, oberoende förberedelse- och dylikt. Dessa totalt elva arbetsveckor spenderade ledningen för företag ägda av private equity bolag åt något helt annat: att försöka öka bolagets tillväxt, resultat och effektivitet. Att tro att detta inte spelar någon roll är naivt.

Vi har nu levt med koden i lite drygt ett och ett halvt år, och jag har därför möjlighet att belysa problematiken med ett par personliga exempel:

Jag sitter i ett flertal styrelser och har så gjort under många år. Tiden som ägnas åt formalia och byråkrati har under denna period ökat markant, vilket tar tid från de riktiga frågorna: hur man ökar bolagets tillväxt, resultat och effektivitet.

Vi har på Öresund under 2006 analyserat 100–150 bolag. Inte i ett enda fall har vi läst bolagsstyrningsrapporten, som med svett och möda producerats. Det relevanta materialet finns i förvaltningsberättelsen, i siffermaterialet och i vd:s eller ordförandes beskrivning av verksamheten. Det finns en lag som reglerar vilken kontroll som ska finnas i svenska aktiebolag, och vi utgår från att kontrollen antingen finns eller att någon kommer att få skaka galler, betala böter eller åtminstone släpas i det massmediala gruset. Är det någon som till exempel tror att Trustorgänget hade hindrats i sin framfart om de hade avkrävts en bolagsstyrningsrapport?

Som lök på laxen måste börsnoterade bolag dessutom följa diverse regler, rekommendationer och förmaningar från andra kommittéer, organisationer, företag och paneler, exempelvis Stockholmsbörsen, Aktiemarknadsnämnden, Näringslivets börskommitté och Aktiespararnas riksförbund. Varje regelsamling i sig kan vara hanterbar, men denna soppa gör hanteringen tung och byråkratisk och stjäl värdefulla resurser som skulle kunna satsas på det som verkligen är viktigt: att öka bolagets tillväxt, resultat och effektivitet.

Om man kombinerar denna byråkratiska regleringssoppa med svensk jantelag, där ingen utan avundsjuka påhopp tillåts tjäna pengar, så förstår man varför private equity bolagen jublar. De tillåts ensamma agera i en effektiv miljö där man kan ge duktigt folk de ersättningar de förtjänar utan att behöva hängas ut i media. Då private equity nu har både dignande pengapåsar och ett övertag både vad gäller effektivitet och möjliga belöningsystem är det bara en tidsfråga innan samtliga välskötta företag drivs i deras regi.

Vi har tidigare sagt att Sveriges aktiebolagslag är utmärkt, och om denna implementeras med förnuft så faller behovet för den detaljstyrning och rigiditet som koder och regleringar medför. De börsnoterade företagen måste ges möjlighet att återta initiativet i frågor om att öka tillväxt, resultat och effektivitet.

Så, nu har jag återigen ägnat alltför mycket tid åt koden i stället för åt dessa frågor, och så har även ni!

Mats Qviberg